Lausunto Uudenmaan maakuntaohjelmasta ja ympäristöselostuksesta

Kunnanhallitus 03.11.2025 § 201
1232/00.04.01/2025

Uudenmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 6.10.2025 päättänyt pyytää lausuntoja Uudenmaan maakuntaohjelman 2026–2029 ja ympäristöselostuksen luonnoksista. Uudenmaan liitto pyytää lausuntoja viimeistään 5.11.2025.

Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029 näyttää suunnan maakunnan kehittämiselle seuraaviksi vuosiksi. Ohjelma sisältää vision sekä painopisteet ja tavoitteet, joiden avulla rakennetaan tulevaisuuden Uuttamaata ja ohjataan aluekehittämisrahoitusta. Ohjelmaa on työstetty useissa työpajoissa maakunnan kehittämistoimijoiden kanssa. Tavoitteena on, että maakuntavaltuusto hyväksyy lopullisen ohjelman joulukuussa 2025.

Lausuntopyyntö, maakuntaohjelma sekä ympäristöselostus löytyvät lausuntopalvelu.fi -sivustolta.

Nurmijärven kunnan lausunto Uudenmaan maakuntaohjelmasta ja ympäristöselostuksesta

Yleiset kommentit maakuntaohjelmasta

Nurmijärven kunta pitää Uudenmaan maakuntaohjelmaa rakenteellisesti selkeänä ja strategisesti johdonmukaisena asiakirjana, joka tunnistaa Uudenmaan erityispiirteet ja tarpeet suhteessa koko maan kehitykseen. Ohjelman painopisteet ovat perusteltuja ja vastaavat laajasti maakunnan kehityshaasteisiin. Kunnan näkökulmasta ohjelma huomioi alueen kasvun, elinvoiman ja asukasrakenteen muutokset, mutta toivomme vielä selkeämpää kytkentää kuntien erityispiirteisiin ja kehitystarpeisiin sekä konkreettisia toimenpiteitä ja resurssien kohdentamista myös pääkaupunkiseudun ulkopuolisiin kuntiin.

Maakuntaohjelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää konkreettisia toimenpiteitä muun muassa edunvalvonnan, aluekehittämisen, hankerahoituksen ja sidosryhmäyhteistyön osalta. Nurmijärven kunta korostaa Uudenmaan liiton edunvalvonnallisen roolin merkitystä, jotta maakunnan erityispiirteet ja tarpeet huomioidaan valtakunnallisissa ja kansainvälisissä strategioissa, ohjelmissa ja rahoitusratkaisuissa. Maakuntaohjelman toteutumisessa rahoituksen ja hankkeiden rooli on keskeinen. Ohjelmassa konkreettiset toimenpiteet ja resurssien kohdentaminen jää yleiselle tasolle samoin kuin kuntien rooli ohjelman toteutuksessa.

Painopiste: Ympäristöviisas Uusimaa

Maakuntaohjelman tavoite hiilineutraalisuudesta vastaa kunnan tavoitteita. Nurmijärven erityispiirteenä korostuu taajamien lisäksi laaja maaseutualue ja luonnonläheisyys. Kunta toivoo, että ohjelmassa huomioidaan kehyskuntien rooli luonnon monimuotoisuuden ja hiilinielujen vahvistamisessa sekä kestävän maankäytön ja rakentamisen edistämisessä. Uudenmaan hiilinieluista merkittävä osa sijaitsee kehyskunnissa, ja siksi ohjelman toimenpiteiden ja rahoituksen kohdentamisessa tulee tunnistaa niiden avainasema hiilinielujen vahvistamisessa ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Maakuntaohjelman tulee tukea myös kuntien mahdollisuuksia edistää uusiutuvan energian paikallista tuotantoa.

Painopiste: Innovatiivinen Uusimaa

Innovaatioiden edistäminen ja TKI-toiminnan vahvistaminen ovat keskeisiä tavoitteita. Kehyskuntien alueella on vahvaa yritystoimintaa ja kasvupotentiaalia, ja kunta korostaa alueellisen innovaatiotoiminnan ja yritysmyönteisen toimintaympäristön merkitystä. Maakuntaohjelmassa tulee korostaa kuntien roolia elinvoiman sekä innovaatioiden edistäjinä ja tunnistaa vahvemmin erityisesti kasvavien kehyskuntien potentiaali. Ohjelma tunnistaa innovaatiotoiminnan merkityksen, mutta kuntien mahdollisuudet osallistua ja hyötyä innovaatiohankkeista edellyttävät entistä parempaa alueellista koordinointia ja resursointia. Kunnan omat kehityshankkeet voisivat saada lisää näkyvyyttä ja tukea maakunnallisista ohjelmista.

Nurmijärven kunta korostaa tärkeiden liikennehankkeiden, kuten valtatie 3:n ja VT 25:n, sekä kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen kehittämisen merkitystä koko Uudenmaan elinvoimalle, saavutettavuudelle ja kestävälle kasvulle. Nurmijärven kunta toivoo, että Uudenmaan maakuntaohjelmassa ja edunvalvonnassa nostetaan esiin näiden liikennehankkeiden valtakunnallinen ja maakunnallinen merkitys sekä varmistetaan riittävä rahoitus ja toteutuksen edistäminen. Kestävän liikkumisen ja joukkoliikenteen kehittäminen on tärkeää myös Nurmijärven osalta, erityisesti seudullisten yhteyksien ja liityntäpysäköinnin osalta. Toimiva liikenne tukee koko Uudenmaan kasvua, kilpailukykyä ja kestävää kehitystä.

Maakuntaohjelman toimenpiteissä tulee varmistaa riittävät resurssit kuntien ilmastotyöhön, kestävien investointien toteuttamiseen sekä mahdollistaa kokeilut ja pilotit, joilla voidaan edistää vihreää siirtymää koko maakunnassa. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää konkreettisia toimenpiteitä ja riittävää resursointia erityisesti liikenneinfran, saavutettavuuden ja TKI-toiminnan tukemiseksi myös seudullisesti. Uudenmaan sisäisen tasapainon kannalta on tärkeää, että kehittämistoimia kohdennetaan myös kehyskunta-alueelle pääkaupunkiseudun lisäksi.

Painopiste: Onnellisten Uusimaa

Hyvinvointi ja osallisuus ovat keskeisiä elementtejä maakuntaohjelmassa. Nurmijärvellä erityispiirteenä on lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahva painotus strategiassa. Kuntien omat innovaatiot ja hyvät käytännöt olisi hyvä nostaa esiin maakunnan yhteisen kehittämisen tueksi. Kuntien, kuntien työllisyysalueiden ja hyvinvointialueiden yhteistyötä tulee tiivistää, jotta palvelut pysyvät saavutettavina ja laadukkaina.

Kommentit ympäristöselostuksesta

Maakuntaohjelman ympäristöselostus on kattava ja hyvin laadittu. Maakuntaohjelma strategisen tason kehittämisohjelmana ei sisällä varsinaisia toimenpiteitä vaan tavoitteita. Ympäristöselostuksessa olisi perusteltua ottaa tarkemmin kantaa siihen, miten ohjelman mukaisten toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan ja miten toimenpiteiden vaikutuksia mitataan koko toteutuskauden aikana.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää antaa edellä selostusosassa annetun lausunnon Uudenmaan maakuntaohjelmasta ja ympäristöselostuksesta.

Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Vuorinen, katja.vuorinen(at)nurmijarvi.fi

Käsittely

Sami Virtanen esitti Tarleena Takalo-Eskolan, Juhani Vuorisalon ja Otto Suhosen kannattamana lausuntoon seuraavaa lisäystä:
Kappaleeseen Painopiste: Ympäristöviisas Uusimaa lisätään tummennettu lause.
Maakuntaohjelman tavoite hiilineutraalisuudesta vastaa kunnan tavoitteita. Nurmijärven erityispiirteenä korostuu taajamien lisäksi laaja maaseutualue ja luonnonläheisyys. Kunta toivoo, että ohjelmassa huomioidaan kehyskuntien rooli luonnon monimuotoisuuden ja hiilinielujen vahvistamisessa sekä kestävän maankäytön ja rakentamisen edistämisessä. **Uudenmaan hiilinieluista merkittävä osa sijaitsee kehyskunnissa, ja siksi ohjelman toimenpiteiden ja rahoituksen kohdentamisessa tulee tunnistaa niiden avainasema hiilinielujen vahvistamisessa ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa.** Maakuntaohjelman tulee tukea myös kuntien mahdollisuuksia edistää uusiutuvan energian paikallista tuotantoa.

Perusteluina:
Maakuntaohjelmassa korostetaan hiilinielujen ja metsien merkitystä, mutta ei tuoda näkyviin, missä hiilinielut todellisuudessa sijaitsevat. Käytännössä laajat metsäalueet ovat nimenomaan kehyskunnissa. Lisäys vahvistaa Nurmijärven ja muiden kehyskuntien roolia maakunnan hiilinielujen turvaajina ja tukee edunvalvontaa sen suhteen, että ohjelman toimeenpanoon kohdentuva rahoitus ei keskity pelkästään pääkaupunkiseudulle, vaan myös sinne, missä hiilinielujen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta kriittisimmät alueet ovat.

Puheenjohtajan tiedustellessa asiaa, kukaan ei vastustanut Virtasen esitystä, joten kunnanhallitus hyväksyi sen yksimielisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti antaa edellä selostusosassa annetun lausunnon Uudenmaan maakuntaohjelmasta ja ympäristöselostuksesta seuraavalla lisäyksellä:

Kappaleeseen Painopiste: Ympäristöviisas Uusimaa lisättiin lause ”Uudenmaan hiilinieluista merkittävä osa sijaitsee kehyskunnissa, ja siksi ohjelman toimenpiteiden ja rahoituksen kohdentamisessa tulee tunnistaa niiden avainasema hiilinielujen vahvistamisessa ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa.”

Pöytäkirja hyväksyttiin ja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Jakelu

Uudenmaan liitto